

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий інститут Економіки та менеджменту
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

ЗАТВЕРДЖУЮ
В. о. ректора

" _____ " _____ 2017р.

Система менеджменту якості
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
“Бухгалтерський облік (загальна теорія)”

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»
Спеціалізація: «Облік і аудит»

Курс – 2 Семестр – 3,4

Аудиторні заняття – 148 Диференційований залік – 3 семестр

Самостійна робота – 152 Екзамен – 4 семестр

Усього (годин/кредитів ECTS) – 300/10,0

Курсова робота – 4 семестр

Індекс НБ-6-071/16-2.1.14

СМЯ НАУ НІ 11.01.04-01-2017

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік (загальна теорія)"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2017
		Стор. 2 із 11	

Навчальну програму дисципліни «Бухгалтерський облік (загальна теорія)» розроблено на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № НБ-6-071/16 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» та спеціалізацією «Облік і аудит» та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробили:

доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту _____ О. Костюнік

асистент кафедри фінансів, обліку і аудиту _____ В. Ковтуненко

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 071 «Облік і оподаткування», спеціалізації «Облік і аудит», кафедри фінансів, обліку і аудиту, протокол № ___ від «___» _____ 2017 р.

Завідувач кафедри _____ О. Гайдаржийська

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ННІЕМ, протокол № ___ від «___» _____ 2017 р.

Голова НМРР _____ О. Борисенко

УЗГОДЖЕНО
Директор ННІЕМ

_____ С.Петровська
«___» _____ 2017р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік (загальна теорія)"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2017
		Стор. 3 із 11	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік (загальна теорія)» розроблена на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015р. №37/роз .

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі бухгалтерського обліку і аудиту.

Метою викладання дисципліни є вивчення і засвоєння студентами теоретичних та практичних аспектів бухгалтерського обліку. При цьому вивчення організаційних аспектів бухгалтерського обліку передбачає інтегрований підхід в процесі розгляду окремих питань обліку як єдиного інформаційного процесу використання отриманої інформації з метою ефективного її використання при вивченні галузевих курсів бухгалтерського обліку та інших споріднених навчальних дисциплін.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- встановлення загальних методичних основ побудови бухгалтерського обліку як функції управління суспільним виробництвом;
- формування системи взаємозв'язаних бухгалтерських показників і постійне їх покращення та розвиток;
- опанування сучасних технічних прийомів і організаційних форм та їх систематичне удосконалення;
- розкриття загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності: обачності, повноти, автономності, сталості, безперервності, нарахування та відповідності, превалювання сутності над формою, історичної собівартості, оцінки, періодичності; вивчення історії бухгалтерського обліку і шляхів його розвитку.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- систему діючого законодавства та підзаконних актів щодо регулювання ведення бухгалтерського фінансового обліку;
- теоретичні основи фінансового обліку;
- порядок відображення операцій на бухгалтерських рахунках;
- побудови бухгалтерського балансу;
- обліку окремих аспектів господарської діяльності підприємств;

Вміти:

- організувати бухгалтерський облік на підприємстві;
- відобразити на рахунках бухгалтерського обліку основні господарські операції підприємства.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з трьох навчальних модулів, а саме:

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік (загальна теорія)"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2017
	Стор. 4 із 11		

- навчального модуля № 1 «Основи бухгалтерського обліку»
- навчального модуля № 2 «Облік активів на підприємствах України»
- навчального модуля № 3 «Облік пасивів на підприємствах України»

Окремим четвертим модулем є курсова робота, яку студент виконує в четвертому семестрі. КР є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Навчальна дисципліна «Бухгалтерський облік (загальна теорія)» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Вища математика», «Економіка підприємства», «Мікроекономіка» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Фінансовий облік I», «Фінансовий облік II» та інших.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Основи бухгалтерського обліку».

Тема 2.1.1. Господарський облік, його суть і характеристика

Загальна характеристика господарського обліку, його мета, історична обумовленість. Облікові вимірники та вимоги, що пред'являються до них. Єдина система господарського обліку та характеристика її елементів. Місце бухгалтерського обліку засадах міжнародної гармонізації і стандартизації. Створення національних облікових стандартів (ПСБО). Фінансовий і управлінський облік, обумовленість їх існування в умовах ринкових відносин в економіці.

Функції, завдання та вимоги, які ставляться до бухгалтерського обліку.

Тема 2.1.2. Предмет і метод бухгалтерського обліку

Господарська діяльність як предмет бухгалтерського обліку.

Об'єкти предмету бухгалтерського обліку: господарські засоби (активи), джерела їх формування (пасиви), процеси господарської діяльності.

Метод бухгалтерського обліку: загальна характеристика його складових частин.

Тема 2.1.3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їх використання на підприємствах

Основні прийоми бухгалтерського обліку як складові частини методу та їх характеристика. Загальнонаукові методичні прийоми: аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання, абстрагування, аналогія. Емпіричні методичні прийоми: контроль первинних документів, органолептичні, контрольно-вимірвальні, балансово-звітні методичні прийоми.

Тема 2.1.4. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку

Загальні вимоги до складання бухгалтерської звітності. Розробка та впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Порівняння міжнародного та національного стандартів з обліку доходів. Баланс та події після

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік (загальна теорія)"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2017
		Стор. 5 із 11	

звітної дати. Основні засоби та інвестиційна нерухомість. Нематеріальні активи. Запаси. Дохід. Визначення оренди, орендних операцій в обліку. Облік звітності щодо програм пенсійного забезпечення.

Тема 2.1.5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Бухгалтерські рахунки та їх структура. Рахунки синтетичного та аналітичного обліку, їх зв'язок. Синтетичний і аналітичний облік, синтетичні і аналітичні рахунки. Поняття про субрахунки.

Подвійний запис. Суть і значення подвійного запису в бухгалтерському обліку і контролі. Прості й складні бухгалтерські проводки.

План рахунків бухгалтерського обліку. Класифікація рахунків. Фактори, що визначають ступінь деталізації інформації в системі аналітичного обліку. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку (оборотні відомості). Взаємозв'язок між рахунками і балансом.

Тема 2.1.6. Бухгалтерський баланс

Баланс як один із елементів методу бухгалтерського обліку і як найважливіша форма бухгалтерської звітності, як засіб узагальненого відображення господарських засобів по їх видах та джерелах утворення. Будова і зміст бухгалтерського балансу: актив та пасив, статті, групи, розділи балансу.

Тема 2.1.7. Документація і інвентаризація

Документація як складова частина методу бухгалтерського обліку, її суть і значення. Роль документів в бухгалтерському обліку, документальних ревізіях і аудиторських перевірках та оперативній роботі по організації господарської діяльності. Вимоги до оформлення документів. Реквізити і форми документів. Типові та стандартизовані форми документів.

Суть і значення інвентаризації як елементу методу бухгалтерського обліку. Види інвентаризації. Порядок проведення та відображення в обліку її результатів.

Тема 2.1.8. Оцінювання і калькуляція в системі бухгалтерського обліку

Оцінка як система вартісного виміру. Основні принципи правильної оцінки господарських засобів. Облікові ціни та їх застосування. Мета оцінювання. Математичне вираження оцінки. Собівартість готової продукції або послуг, купівельна та продажна вартість.

Облік процесу виробництва та визначення собівартості продукції. Класифікація витрат для визначення собівартості. Облік процесу реалізації готової продукції. Методи обчислення податку на додану вартість.

Тема 2.1.9. Облікові реєстри і форми бухгалтерського обліку

Облікові реєстри їх суть і значення. Види і форми облікових реєстрів, їх модифікація в умовах застосування сучасної облікової техніки. Класифікація

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік (загальна теорія)"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2017
		Стор. 6 із 11	

облікових реєстрів. Типові форми облікових реєстрів.

Поняття про форми бухгалтерського обліку.

Сучасні форми бухгалтерського обліку, що використовується в Україні: спрощена, меморіально-орендна, журнально-орендна, комп'ютерна.

2.2. Модуль №2 «Облік активів на підприємствах України».

Тема 2.2.1. Облік основних засобів

Основні засоби, їх класифікація і оцінка. Документальне оформлення руху основних засобів на підприємстві. Аналітичний та синтетичний облік надходження основних засобів на підприємство. Аналітичний та синтетичний облік вибуття основних засобів на підприємстві.

Знос, амортизація основних засобів. Інші необоротні матеріальні активи, їх класифікація. Облік операцій з іншими необоротними матеріальними активами.

Тема 2.2.2. Облік нематеріальних активів

Зміст і види нематеріальних активів. Оцінка та переоцінка нематеріальних активів. Визначення оцінки об'єктів нематеріальних активів залежно від напрямів їх надходження на підприємство.

Синтетичний та аналітичний облік надходження і вибуття нематеріальних активів. Амортизація нематеріальних активів. Відображення нематеріальних активів в облікових реєстрах та примітках до фінансової звітності.

Тема 2.2.3. Облік виробничих запасів

Запаси, їх визнання і оцінка. Документальне оформлення руху запасів на підприємстві. Облік надходження запасів на підприємство. Облік вибуття запасів на підприємстві.

Облік операцій з малоцінними швидкозношувальними предметами на підприємстві. Облік браку у виробництві. Облік напівфабрикатів власного виробництва.

Тема 2.2.4. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості

Задачі обліку грошових коштів і розрахункових операцій на підприємстві. Нормативні документи чинного законодавства щодо регулювання обліку грошових коштів і розрахункових операцій. Готівковий обіг в Україні.

Облік касових операцій. Документальне оформлення касових операцій. Безготівкові розрахунки суб'єктів підприємницької діяльності в Україні.

Зміст дебіторської заборгованості та її групування в обліку. Оцінка дебіторської заборгованості. Облік довгострокової дебіторської заборгованості. Облік розрахунків з покупцями і замовниками

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік (загальна теорія)"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2017
		Стор. 7 із 11	

Тема 2.2.5. Облік фінансових інвестицій

Зміст і види фінансових інвестицій. Групування фінансових інвестицій. Оцінка фінансових інвестицій. Оцінка інвестицій за напрямками їх придбання. Рахунки бухгалтерського обліку та реєстри для відображення інвестицій.

Облік довгострокових інвестицій у боргові зобов'язання. Облік інвестицій в акції. Облік поточних інвестицій. Розкриття інформації про фінансові інвестиції.

Тема 2.2.6. Облік витрат діяльності підприємства

Задачі обліку витрат на виробництво на підприємстві. Нормативні документи чинного законодавства щодо регулювання обліку витрат на виробництво. Склад витрат на виробництво і основні принципи їх обліку. Калькулювання собівартості продукції, основні методи калькулювання собівартості продукції.

Облік прямих матеріальних витрат (сировина і матеріали, купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, паливо на виробничі цілі, запасні частини, транспортно-заготівельні витрати та ін.). Облік прямих витрат на оплату праці. Облік інших прямих витрат.

2.3. Модуль № 3 «Облік пасивів на підприємствах України».

Тема 2.3.1. Облік власного капіталу

Облік статутного капіталу підприємства і операцій по його зміні. Облік пайового капіталу підприємства. Відображення в обліку коштів додаткового капіталу. Облік резервного капіталу підприємства. Облік неоплаченого капіталу.

Тема 2.3.2. Облік зобов'язань

Задачі обліку довгострокових та поточних зобов'язань і розрахунків підприємства. Нормативні документи чинного законодавства, регулюючі ці відносини. Облік довгострокових зобов'язань.

Облік розрахунків з постачальниками і підрядчиками. Облік розрахунків по податках і платежах: по обов'язковому страхуванню. Облік розрахунків за іншими операціями.

Тема 2.3.3. Облік праці та її оплати .

Задачі обліку витрат на оплату праці на підприємстві, нормативні акти, регулюючі принципи обліку в Україні. Форми і системи оплати праці в Україні. Облік робочого часу. Фонд оплати праці та його складові.

Аналітичний та синтетичний облік нарахування оплати праці і розрахунків по оплаті праці. Оподаткування заробітної плати в Україні. Облік розрахунків по страхуванню на підприємстві. Облік резерву на оплату відпусток робітників підприємства.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік (загальна теорія)"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2017
		Стор. 8 із 11	

Тема 2.3.4. Облік доходів і фінансових результатів

Задачі обліку доходів і фінансових результатів діяльності підприємства. Нормативні документи чинного законодавства, регулюючі ці питання. Облік доходів від реалізації продукції (робіт, послуг) основної діяльності підприємства.

Облік інших операційних доходів. Облік фінансових доходів. Облік інших доходів. Облік доходів майбутніх періодів. Облік фінансових результатів діяльності підприємства.

Тема 2.3.5. Фінансова звітність

Нормативні акти чинного законодавства, регулюючі принципи та вимоги складання бухгалтерської фінансової звітності. Суть, значення і види бухгалтерської фінансової звітності.

Склад періодичної і річної звітності. Баланс. Звіт про фінансовий результат. Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал.

2.4 Модуль № 4 "Курсова робота".

Курсова робота (КР) з дисципліни виконується у четвертому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмій, набутих студентом у процесі засвоєння всього навчального матеріалу з дисципліни “Бухгалтерський облік (загальна теорія)”.

Конкретна мета курсової роботи – перевірка, закріплення та розвиток знань студентів отриманих в процесі вивчення дисципліни “Бухгалтерський облік (загальна теорія)”. Теми курсової роботи охоплюють всі розділи дисципліни і надають можливість творчого вирішення проблеми.

Для успішного виконання курсової роботи студент повинен знати особливості нарахування та утримань з заробітної плати різних категорій працівників підприємства, методи розрахунку амортизаційних нарахувань та методи оцінки вибуття запасів, вимоги нормативних та регламентуючих документів, вміння самостійно визначати фінансовий результат підприємства, проводити розрахунки згідно журналу господарських операцій з використанням програмних моделей на ПЕОМ.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1 Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями).

3.1.2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями).

3.1.3. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій,

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік (загальна теорія)"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2017
		Стор. 9 із 11	

затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями).

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення : навч. посібник для вnz / Ю. Г. Кім ; М-во освіти і науки України. - К. : Центр учб. літ., 2014. - 600 с.

3.2.2. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для вnz / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів ; М-во освіти і науки України. - 2-ге вид., перероб. і допов. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 424 с.

3.2.3. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / І. Б. Садовська. – К. : ЦУЛ, 2013. – 688 с.

3.2.4. Бачинський В. І. Бухгалтерський облік (загальна теорія) : навч. посібник / В. І. Бачинський, П. О. Куцик, Л. Г. Медвідь, Т. В. Попітїч. – Львів: Магнолія – 2006, 2010. – 319 с.

3.2.5. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник/В.Г. Швець.-4-те вид., переробл. і доповн.- К.: Знання, 2015.-572 с.

3.2.6. Серпенінова Ю. С. Бухгалтерський облік: загальна теорія : навч. посіб. / Ю. С. Серпенінова, С. М. Гольцова, І. О. Макаренко; за заг. ред. Ю. С. Серпенінової. – Суми : Університетська книга, 2015. – 336 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік (загальна теорія)"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2017
		Стор. 11 із 11	

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				